

**DELS ELEMENTS I PRINCIPIS DELS SECRETS
QUÍMICS, ON TOTA LA NATURA, EN GENERAL I
EN PARTICULAR, ÉS DESCOBERTA.**

LLIBRE SEGON

**PER QUIN MITJA TOTS ELS PRINCIPIS I ELEMENTS
NATURALS ESTAN UNITS EN LA COMPOSICIÓ DE L'ESPERIT
GENERAL DEL MÓN I QUÈ ES POT ANOMENAR
MEDICINA GENERAL.**

Capítol I

Molt ens cal en aquest Capítol juntament amb els antics Poetes, invocar l'assistència Divina i de cridar a totes les *Principium musae*, i amb els Hebreus **רֵצֵת יְתָאֵת יְהוָה** *Principium scientiae timor Domini*³. El coneixement i la intel·ligència d'aquest Capítol i de tots els següents és tan alt i elevat que si no comencem pel temor de Déu

³ Prov. I,7.

tot honorant-lo i reverenciant-lo, en invocar-lo i suplicar-lo per tal que ens reparteixi alguna espurna de la seva llum mitjançant la qual puguem penetrar en l'abisme dels secrets que ell ha amagat sota les tenebres i sota els cossos naturals, anirem com talps a cavar i solcar la terra, com tots els elements amb els seus mixtes i individus; i encara que s'hi trobin quantitat de tresors, nosaltres no els veurem ni els podrem conèixer per la falta de llum i del ulls capaços de veure'ls. Si, Déu és la llum de les llums, la font i la deu de tot coneixement i intel·ligència, i ens ha de donar algun raig de la seva llum per il·luminar-nos en les tenebres on tota la Natura està sepultada.

Hem descrit i hem fet conèixer, tant com hem pogut, els principis i els elements amb els que la Natura se serveix per fer i compondre totes les coses, però encara no hem mostrat per quin mitjà uneix en totes les coses aquests principis i elements, que és la sola i única cosa mitjançant la qual tota la Natura es dona a conèixer.

*Els elements
estan units
per mitjà de
l'esperit del
món.*

Així doncs, cal saber i comprendre com tots aquests principis i elements, dels que hem parlat anteriorment en el llibre primer, s'uneixen entre si i fan i constitueixen un esperit general del món, que és l'aliment general i universal de totes les coses, on tota la Natura està unida i aplegada en totes les seves parts, com en el seu veritable centre, d'on es tiren infinites línies que, com més s'allunyen del centre, més discordants i diferents són, però com més s'apropen al centre més unides estan, fins a fer només un sol punt homogeni i semblant en totes les seves parts. El Cel amb els elements constitueixen tots junts un humor líquid on totes les virtuts naturals del Cel i dels elements es troben unides pel mateix mitjà que totes les virtuts i energies de les parts d'un cos es troben unides i aplegades en la seva llavor. Així, aquest licor és la llavor del món.

Diversos grans personatges de la terra, els més savis segons el comú, creuen que és follia la recerca d'aquest esperit general o aliment universal del món, que s'anomena Medicina Universal per tots tres gèneres de mixtes i compostos naturals. Encara que aquesta Medicina estigui escampada per tots els elements i que aquest gran Univers n'estigui totalment ple, i que cap part d'aquest no pugui subsistir en el seu ésser sense que n'estigui perpètuament fomentat i mantingut, sempre es troben quantitat i un bon nombre de savis d'aquest temps que ens han volgut assegurar i testimoniar pels seus escrits que aquesta medicina i esperit general del món només es troba

en el cap dels folls. Malgrat que l'esperit del Savi, en la Santa Escriptura ens assegura el contrari i ens ho dicta en termes que podem relacionar amb aquest subjecte: *Medecinam de terra creavit Deus, et vir sapiens non abhorreat eam*⁴. Per preparar aquesta medicina que només la saviesa entén, no s'usa ni la ciència ni l'artifici, sinó la mateixa cosa real i natural que ha constituït i infantat aquesta ciència que s'anomena Medicina. La seva preparació i el seu veritable coneixement dóna l'ésser al Metge i a tota la facultat de medicina.

Aquí, els que tenen ulls de Linx poden comprendre en quin poc nombre es troben en la Natura els veritables i legítims Metges, i que poques Universitats hi ha a l'Univers on s'ensenyi a conèixer i a preparar aquesta medicina que Déu ens envia del Cel a la terra per conservar-nos la vida i preservar-la de les injúries mortals d'una infinitud de malalties que nit i dia vetllen per destruir-la i perdre-la.

Encara que molts dels Savis d'aquest temps no estiguin gens d'acord que aquest esperit universal i amb aquesta medicina general, és ben cert que tots els Filòsofs antics, tant els Àrabs com els Hebreus, Caldeus i Perses, ens ho han ensenyat per diversos enigmes i logogrifs, i ens ho han testimoniats amb els seus escrits i assegurat amb les seves experiències, car n'han tingut el coneixement i la fruïció. Per l'execució d'aquesta divina obra només han usat una sola operació: la coccio de llur mercuri, que és aquest esperit general del món i aquesta medicina universal. Aquesta, pura i neta, tal com la Natura ens la dóna tots els dies pel manteniment i la conservació de totes les coses, ells la posen en un sol vas ben tancat i clos amb el segell d'Hermes, i tot el en el seu forn i amb foc continu, dolç i molt lent per fixar i coagular aquest humor vital, i un cop fixat, dissoldre'l per un nou humor vital a fi de separar-ne les parts pures de mercuri i de sofre que s'hi troben encloses i que estan enredades amb una infinitud d'excrements terrestres que impedeixen la seva acció i la seva miraculosa virtut, així doncs, per separar-les i mundificar-les cal encara coure-les en el mateix foc tot semblant al primer per tal de donar-los-hi la darrera perfecció, tal com fan manifest en tots els seus escrits i tal com nosaltres donarem a entendre a tots els que, convidats a aquests secrets, tindran la paciència de llegir els nostres escrits. En ells

*Per perfer la
medicina
universal
només cal
coure.*

⁴ Ecclesiàstic XXXVIII,4.

trobaran major satisfacció, segons el meu parer, que en tots els altres, tant antics com moderns, i principalment en aquesta obra que és el mirall de totes les nostres obres, l'abreujament i el compendi de totes.

